

Yangında Ölümlerin Sorumlusu Kamu Görevlileri Cezalarını Bulacaklar Mı?

Yazar: Mehmet Gün / 📅 29 Ocak 2025, Çarşamba / 🗳️ Oda: Siyaset

“Suç işleyen memurun yargılanmasını iktidardaki siyasetçilerin izin vermesine bağlayan 4483 sayılı kanun, kamu görevlilerini yolsuzluğa, rüşvet ve irtikapa (vatandaşı menfaat vermeye zorlamaya) teşvik ediyor.” Grand Kartal Otel’de 78 kişinin yanarak öldürülmesinde ağır cezalı bir suçüstü niteliği vardır.

Bolu’da, Turizm Bakanlığı’nın denetimindeki Grand Kartal Otel’de çıkan yangında 78 kişi dumandan boğularak, can havliyle binadan dışarı atlayarak, yanarak pisi pisine öldü. Daha önce de Adana’nın Aladağ ilçesindeki kız öğrenci yurdunda masum çocuklar yangında ölmüştü.

Onlarca masum insanı içinde yandıkları bu otele ya da yurda sokaclar, özel izinlerle yapılıp işletilen bu yerlerin türlü eksiklik ve aksaklıklarına gözlerini kapayan kamu görevlileri ve ihmalleridir. Sokaklarda seyyar satıcıya bile izin verilmezken bir otelde bu ihmallerin ortaya çıkmasında, tepeden tırnağa ne yolsuzluklar, rüşvetler ve iğrençlikler dönmüştür, bunu sadece gün görmüş avukatlar ile yolsuzluğa bulaşan bir kısım siyasetçiler kestirebilir.

Yanarak ölen 78 masumun sorumlularını bulmak için hukukçu olmaya, kanun, yönetmelik ve sair idari işlemlerin karanlık ve karmaşık dehlizinde dolaşmaya gerek yok. Medyaya sızan bilirkişi ön raporunda da gösterildiği üzere sorumluların, en başta Turizm Bakanlığı ve bakanı olmak üzere bu otelin yapılması, işletilmesi ve denetlenmesi evrelerinde görevlerini yapmayan kamu görevlileri ile yöneticileri olduğu ortada.

Sorumlulara, üç kuruş para hırsıyla, otelin güvenli olduğundan emin olmadan müşteri gönderen turizm seyahat şirketleri de dahildir. Ülkemize 60 milyar dolar getirerek cari açığımızı kapatan turizmden sorumlu Turizm Bakanlığı’nın ve bakan Ersoy’un çifte sorumluluğu var.

Kralın imtiyazlı memurları mı?

Fakat, bir yanda orta çağdan kalma, eski adı ile “Memurin Muhakematı (memurların yargılanması) Hakkında 4483 Sayılı (ilkel) Kanun” ile 2017’de anayasaya eklenen 106’ncı madde, diğer yanda yargının ne zaman neyi yapacağına karar veren siyasetçiler, yargılamaları mizansene çeviriyor, gerçek sorumluların kılına dokunmaya bile izin vermiyor!

Kamu görevlilerini hukukun üstünde imtiyazlı bir zümreye, onlara hükmeden iktidarları da adeta hükümden sual olunmaz krallara dönüştüren bu iğrenç hukuk anlayışı Soma’da, Pamukova’da, Ermenek’te, Sincan’da, Çorlu’da kamu görevlilerinin eseri birçok felaket doğurdu, masum insanları katletti.

Yolsuzluk ve rüşvete davetiye

Suç işleyen memurun yargılanmasını iktidardaki siyasetçilerin izin vermesine bağlayan 4483 sayılı kanun, kamu görevlilerini yolsuzluğa, rüşvet ve irtikapa (vatandaşı menfaat vermeye zorlamaya) teşvik ediyor. Memuru menfaat elde etmek için görevini yapmamaya teşvik eden bu anlayış, yolsuzluk ve rüşvetin kurumları sarmasına neden olurken, bu ve benzeri felaketlere davetiye çıkarıyor.

Bir suçtan sorumlu bir memurun yargılanması için amirinin izin vermesi gereken bu durum hem mantık tutulması hem de hukuk garabetidir. Amiri olduğu memurun suç işlemesini önlemediği için kendisi de sorumlu olan amirin bu izni vermek istemeyeceği, tersine üstünü örteceği açık değil mi?

Hukuk garabeti

Bu garabetin en tepe noktası ise 2017 referandumu ile anayasaya eklenen cumhurbaşkanını, atadığı yardımcılar ve bakanlar ile bir şekilde Meclis’e giren siyasetçileri hukukun üstüne çıkaran hükümlerdir.

Anayasaya göre, sözde herkes kanun önünde eşittir. Buna göre suç işleyen istisnasız herkesin bakan veya milletvekili olmasına bakılmaksızın yargılanması ve hak ettiği cezayı bulması gerekir.

Fakat suç işleyen cumhurbaşkanı, bakanlar ve milletvekilleri, kanunların üstündedir. Haklarında soruşturma teklif etmek için 301 milletvekilinin, soruşturma kararı almak için 360 milletvekilinin oyu şarttır. Meclis’te bu yetersayıları sağlamak imkansızdır. Çünkü iktidarın istemesi yetmez muhalefetin de destek vermesi ve anayasayı değiştirecek çoğunluğun sağlanması gerekir. Bunu sağlamanın mümkün olmayacağını ve asla gerçekleşmeyeceğini çocuklar bile görebilir.

Sorumsuz cezasız iki zümre

İşte bu hukuktan üstün imtiyazlı siyasetçiler zümresinin soruşturma izni vermediği memurlar da onlara bağlı sorumluluktan ve cezadan fiilen bağışık ikinci bir zümre haline gelmiştir.

Bu iki zümre, durumun anayasaya aykırılığın farkındadır ama sorumsuzluk zırhlarını korumak için türlü bahaneler üretirler. “Memur kendini savunmaktan görevini yapmaya zaman bulamaz, kimse memurluk yapmak istemez, devlet memur bulamaz” derler.

Gerçekte ise biri diğerine mecbur olan bu iki zümre, kamusal işlemlerde kayırma, yolsuzluk, rüşvet, irtikap ve sair gayrimeşru menfaatler için işbirliği yapar ve yek diğerini hukuka karşı kollarlar.

Suçüstünde izin gerekmez

Bu durumun tek istisnası suçüstü halidir. Kâğıt üstünde suçüstü halinde yargı, izin alması gerekmeden kamu görevlilerini özgürce soruşturabilir.

Grand Kartal Otel'de 78 kişinin yanarak öldürülmesinde ağır cezalı bir suçüstü niteliği vardır. Zira kamu görevinin yapılmaması suçu, görev yapıldığı ana kadar devam eden bir suçtur. Dolayısı ile yangın anında ve sırasında bu suç devam etmektedir. Nitekim otel yangından sonra mühürlenerek müşteri kabul edilmesi engellenmiş, kamu görevinin gereği yangından sonra yerine getirilerek o ana kadar devam eden ihmal eylemi, ölüme neden olma suçu gerçekleştikten sonra sona erdirilmiştir.

Ölüme sebep olmak, yanan her bir birey bakımından ayrı bir ağır cezalı suçtur. Bu sebeple bu olayda "suçüstü" durumu vardır.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri kamu görevlilerinin suçlarında idari amirlerin yargıya soruşturma izni vermesi şartına bağlayan 1999 tarihli 4483 sayılı kanunun kapsamı dışındadır. Soruşturma izni almaksızın savcılıklar sorumlular hakkında soruşturma ve ceza davası açabilir.

Anayasanın 106'ncı maddesinin 10'uncu fıkrasına göre "Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, görevleriyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanırlar. Anayasanın 83'üncü maddesinin 2'nci fıkrasına göre bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz" ise de "ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve [...] bu hükmün dışındadır. Söz konusu 83'üncü maddenin 3'üncü fıkrasına göre verilecek ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik [bakanlık] sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik [bakanlık] süresince zamanaşımı işlemez."

Buna göre suçüstü niteliği taşıyan bu elim olay sebebiyle savcılıkların, sorumluluğu olan bütün kamu görevlileri ile Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy hakkında soruşturma açmaları gerekir.

Suçüstü istisnasını işletmek cesaret ister

Ne anayasanın 83'üncü ve 106'ncı maddelerindeki dokunulmazlık ne de 4483 sayılı yasanın memurları koruyan hükümlerinin engel olabildiği bu suçüstü olayda, cumhuriyet savcılarının kimsenin izin veya talimatını aramaksızın özgürce harekete geçmesi, otelin sahipleri, yöneticileri ve çalışanları ile görevini yapmayan kamu görevlileri ve bakan hakkında soruşturma açması ve bütün şüphelileri yargı önüne çıkarması gerekir.

Gerçek bir hukuk devletinde bağımsız yargının en önemli işlevi, sorumluları tespit edip cezalandırmaktan öte, elim olayları her yönüyle aydınlatarak benzerlerinin önlenmesi için dersler çıkarmayı sağlamaktır. Bu kimseleri suçlamak için yeterince delil zaten ortaya dökülmüş durumdadır. Ortaya çıkmamış olanları da savcılar ilgili makamlardan itina ile toplamalı, bu olaydaki tüm hata, ihmal ve yolsuzlukları ortaya çıkarmalı, yargılamanın herkes için ders çıkarmasını sağlamalıdır.

Ancak coğrafi hâkim teminatı olmadığı için her an tayin edilerek ev ve aile düzeninin bozulması sıkıntısını yaşayan savcı ve hâkimlerin bu önemli işlevi - özellikle iktidarlara karşı - yerine getirmesi çok zordur. Çünkü hâkim ve savcıların özlüklerine, tayin ve terfilerine karar veren Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) karar ve işlemleri yargı denetimi dışındadır. Bu kurumun 13 üyesinin tamamını veya ezici çoğunluğunu iktidar belirlemede, başkanlığını da Adalet Bakanı ve yardımcısı yapmaktadır. Bakan veya yardımcısı olmadan HSK karar alamamakta, aldığı kararlar ise denetlenmemektedir.

Siyasiler çoktan devrede

Nitekim iktidardaki siyasetçiler savcıların özgürce ve bağımsız olarak görev yapmasını engelleyen müdahalelere başladılar.

En başta, bu yangının ve ölümlerin sorumlularından olup yargılanması gereken Turizm Bakanı, arkasından ise hemen her olayda “bağımsız” dediği yargının, bu olayda da Bolu Cumhuriyet Başsavcılığı’nın sözcüsü gibi davranan Adalet Bakanı geliyor.

Bu yangın ve ölümlerin turizm sektörüne vereceği zararı öngörerek ülkemiz yerine başka ülkelere gitmeyi düşünecek on binlerce turistin güvenini nasıl kazanacağını planlaması ve açıklaması gerekirken, Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, hiç hâkim olmadığı hukuki konularda ahkam keserek zihinleri karıştırmaya, kendisinin ve bakanlığının sorumluluğunu gözden kaçırarak sorumluluğu muhalif partili Bolu Belediye Başkanı’na yıkmaya çalışıyor.

Adalet Bakanı’nın durduğu yer

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, “bağımsız” denilen savcıların amiri ya da Bolu Cumhuriyet Başsavcılığı’nın sözcüsü değildir. Bu olay hakkında “Bağımsız savcılarımız olayı tüm yönleri ile aydınlatacak, sorumluları belirleyecektir” demekten başka söz söylememesi gerekir. Sayın bakanın ölen 78 kişinin yaşam hakkını savunması, bu hakkı alçakça ihlal eden özel kişi ve kamu görevlilerinin tespit edilerek yargı önüne çıkarılmasına yardımcı olması, bunun önünde 4483 sayılı yasa gibi engeller varsa bunu ortaya koyarak kamuoyunu aydınlatması gerekir. Adalet Bakanlığı özel bir bakanlıktır. Her ne kadar cumhurbaşkanı atamış olsa da görevi iktidarı yargıdan korumak değil sözde “bağımsız” yargının olağan görevini yapmasına yardımcı olmaktır. Bütün bunlarla çelişkili olarak sayın bakan Bolu Cumhuriyet Başsavcılığı yerine geçerek ya da savcıların amiri olduğu izlenimi veren beyanatlar vermektedir.

Adalet Bakanı Tunç, sorumlu kamu görevlilerini bizzat açıklaması ve haklarında soruşturma açılmasını savcılardan resmen talep etmesi gerekirken, sorumlu kamu kurum ve görevlilerini resmen ortaya koyan bilirkişi ön raporunun medyaya sızması ile uğraşmaktadır. Muhalefetin, savcıların tüm sorumluları soruşturduğundan, masum insanlara suç atılmadığından, siyasi mülahazalarla savcılara müdahale edilmediğinden emin olmak istemesi siyasi bir mücadele konusu olabilir. Ancak, kendisi bir siyasi olmakla birlikte Adalet Bakanı, yargıya ilişkin beyanatlarında durduğu yeri itina ile belirlemesi ve siyasi tutum almaktan uzak durması gerekir. Bilirkişi ön raporu gizli tutulması gerekiyor ve kamuoyuna açıklanması bir suç teşkil ediyorsa, neden ve nasıl suç teşkil ettiğini açıklamak ve gerekli işlemi yapmak Adalet Bakanı’nın değil ilgili savcılıkların görevidir.

Yargı ne kadar bağımsız olabilir?

Sayın bakana buradan sormak isterim:

- (1) Bu olayın ve 78 canın yanarak ölmesinin sorumluları kimlerdir?
- (2) Sorumlular hakkında bilirkişi ön raporundaki tespitlere bir itirazınız var mıdır, varsa ne sebeple itiraz ediyorsunuz?
- (3) Olay üzerine yaptığınız açıklamaları nasıl, ne sebeple ve kimler vasıtasıyla öğrendiniz? Bağımsız savcılar mı size bilgi verdiler, verdilerse ne sebeple?

(4) Olay üzerine X'te yaptığınız açıklamalar nedeniyle önceki üç sorudan birisine mutlaka evet demeniz zorunlu olduğuna göre savcıların tam bağımsız olduğu, sizin, bakanlığınızın veya iktidarın emir, talimat veya telkin veremeyeceği söylenemez değil mi?

Çağdışı soruşturma izinleri niye hala var?

Sayın bakana diğer sorularım da memur suçlarında uygulanan çağdışı soruşturma izinleri hakkında. Bunun ne kadar yanlış olduğunu anlatmaktan Yargıtay Onursal Başkanı Prof. Dr. Sami Selçuk'un dilinde tüy bitti.

Kamu görevlileri, neden orta çağdan kalma bir anlayışla, kralın memurları imiş gibi hukuka karşı korunuyorlar?

Memurların en nihai idari amirleri durumunda olan bakanlar ve cumhurbaşkanı kral mıdır ki amiri oldukları memurların suçlarını soruşturması, yani doğal görevini yapması onların yargıya izin vermelerine bağlı kılınıyor? Diğer bir deyişle çağdışı kalmış 4483 Sayılı Kamu Görevlilerinin Suçlarının Soruşturması Hakkındaki Kanun niçin hala yürürlükte?

4483 sayılı kanun ve 3628 Sayılı Yolsuzluk ve Rüşvetin Önlenmesi ve Mal Beyanı Hakkında Kanun'un kamuda yolsuzluk ve rüşvete davetiye çıkardığının, üç kuruş yolsuz menfaat için memurları görevlerini ihmal etmeye teşvik ettiğinin ne kadar farkındasınız?

Türkiye'yi etkin ve kurala dayalı olarak yönetilemez hale getiren, kamu görevlilerinin kusurlarının eseri - insan yapımı - felaketlere sürükleyen bu hukuk garabetini ortadan kaldırmak için neden bir şey yapmıyorsunuz?

Kamu görevlilerinin suçlarında yargının olağan işlevini bağımsız ve özgürce göstermesini bile engelleyen bu konuda ne yapmayı öneriyorsunuz? Bu konuda 23 Ocak günü açıklanan yargı reformu strateji belgesinde niçin bir sorun tespiti, çözüm için reform önerisi veya hedefi neden yer almıyor?

Cumhurbaşkanı ve muhalefete çağrı

Buradan başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere tüm siyasi partilere ve liderlerine bir çağrım var:

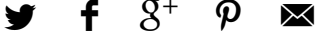
Bu elim olayın da gösterdiği üzere nüfusu 85 milyonu, ekonomisi 1 trilyon doları geçerek dünyanın en ileri 20 ülkesi arasına giren Türkiye, ancak kural bazlı olarak iyi yönetilebilir. Kural bazlı etkin yönetim Türkiye'nin dünyada hak ettiği daha ileri yeri alması ve halkının refahını artırması için şarttır. Gelin bunu hep birlikte kabul edelim.

Kural bazlı etkin yönetim, başta kamu görevlileri olmak üzere herkese karşı hukukun üstünlüğünü sağlamakla mümkündür. Hukukun üstünlüğü için yargı gücünün tam bağımsız, etkin ve verimli çalışması, şeffaf ve hesapverir olması siyasi bir tercih değil bilimsel bir zorunluluktur.

Kural bazlı ve etkin yönetimde herkesin kurallara uyması zorunludur. Özellikle de devasa devlet gücünü kullanan cumhurbaşkanı, bakanlar ve kamu görevlilerinin hukuken veya fiilen hukukun erişimi dışında olması kabul edilemez. Kamu kesiminin hukukun denetimi dışında, sorumsuz ve işledikleri suçlardan dolayı cezasız olması asla kabul edilemez.

Başkanlık mı yoksa parlamenter hükümet sistemi mi olacağını siz bilirsiniz. Ancak en başta, yargıyı herkese karşı hukukun üstünlüğünü sağlar, oluşumu ve işlevinde tam bağımsız, şeffaf, hesapverir görevini yaparken hiç kimseden hiçbir şekilde izin ya da onay alması gerekmez hale getirmekte anlaşınız.

Milleti kamu görevlilerinin eseri insan yapımı felaketlerden koruyunuz!

Haberler arşivinde arama yapın... |

Siyaset

Ekonomi

Hafıza Kartı

Hayat

Arşiv

English

Hakkımızda

Künye

Yazarlar

Yardım

Reklam & İşbirliği

Bize Ulaşın

tbtcreative.com | UFKZDN © 2024 yetkinreport.com